

Jak léčit diabetes během hospitalizace

Jan Škrha jr., Eva Horová, Tomáš Štulc

III. interní klinika 1. LF UK a VFN, Praha

Zhruba 25 % všech hospitalizovaných osob představují pacienti s diabetem. Přitom léčba diabetika je v mnoha ohledech komplikovanější a vyžaduje více pozornosti. Častým problémem bývá v průběhu hospitalizace úprava stávající, popř. nasazení nové antidiabetické terapie. Cílem tohoto sdělení je základní návod, jak léčit diabetiky hospitalizované pro jiné onemocnění na standardním lůžkovém oddělení.

Klíčová slova: diabetes, hospitalizace, inzulinoterapie.

Diabetes management in hospital

Patients with diabetes represent around 25 % of hospitalized persons. Treatment of diabetes patient is more complicated. Modification or initiation of antidiabetic treatment is often a significant problem during hospitalization on standard medical ward. The aim of this article is to present basic recommendations for in-patient diabetes treatment.

Key words: diabetes, hospitalization, insulinotherapy.

Diabetes mellitus je chronické onemocnění s předpokládanou prevalencí kolem 10 %, na lůžkových odděleních nemocnic se však vyskytuje mnohem častěji. V závislosti na typu oddělení představují pacienti s diabetem zhruba 25 % všech hospitalizovaných osob. Přitom léčba diabetika je z mnoha ohledů komplikovanější a je třeba jí věnovat více pozornosti. Během hospitalizace bývá často velkým problémem úprava stávající, popř. nasazení nové antidiabetické terapie. Cílem tohoto sdělení je základní návod, jak léčit diabetiky hospitalizované pro jiné onemocnění na standardním lůžkovém oddělení. Specifická problematika perioperační péče diabetiků bude uvedena v jednom z dalších čísel Vnitřního lékařství.

Faktorů přispívajících k dekompenzaci pacientů s diabetem je celá řada. Jsou to nejen vlivy samotného (často zánětlivého) onemocnění, které pacienta přivedlo do nemocnice, ale také odlišné dietní a režimové zvyklosti v nemocnici, popř. nepravidelný příjem potravy. Léčbu diabetu často upravují lékaři bez diabetologické specializace, resp. lékaři ve službě, kteří daného pacienta vůbec neznají. Na rozdíl od mnoha jiných onemocnění nejsou v České republice dostupná jednoduchá doporučení či algoritmy zaměřené na specifickou problematiku hospitalizovaných diabetiků (1).

Cíl léčby

Cílem léčby diabetu při hospitalizaci je vyvarování se výraznějších výkyvů glykemie (hyper- a hypoglykemie) (2), správné nastavení terapie diabetu a následné převedení pacienta do ambulantního sledování tak, aby bylo

minimalizováno riziko rehospitalizace diabetika. Stanovení glykemických cílů během hospitalizace je svízelné a různá doporučení se značně rozcházejí (3). Recentní guidelines Americké diabetologické asociace z roku 2019 (4) jsou oproti těm předcházejícím benevolentnější – preprandiální glykemie kriticky i nekriticky nemocných pacientů by měla být **7,8–10,0 mmol/l**, resp. u vybraných spolupracujících pacientů **6,1–7,8 mmol/l**.

Kompenzace diabetu před hospitalizací

Znalost prehospitalizační kompenzace pacienta s diabetem je zásadní nejen pro vedení léčby během hospitalizace, ale také pro doporučení další léčby po propuštění. Informace o kompenzaci diabetu má i forezní význam. O úrovni dlouhodobé kompenzace vypovídá hodnota glykovaného hemoglobinu (HbA_{1c}). Postačující je jakýkoliv nedávný výsledek z ambulantních kontrol. Pokud však není dostupný, je vhodné provést jeho vyšetření na začátku hospitalizace.

Základní režimy léčby a jejich změny

Léčbu perorálními antidiabetiky (PAD), kombinací PAD s inzulinem (nejsou-li PAD kontraindikována) a inzulinovými režimy ponecháváme u dobře kompenzovaných pacientů v nezměněném stavu, resp. jen adekvátně upravujeme dávky inzulinu.

Špatně kompenzované a nestabilní pacienty převádíme na intenzifikovaný inzulinový režim používaný na daném pracovišti a další

KORESPONDENČNÍ ADRESA AUTORA:

MUDr. Jan Škrha jr., Ph.D., janskrha2@lf1.cuni.cz

III. interní klinika 1. LF UK a VFN, U Nemocnice 1, 128 08 Praha 2

Cit. zkr. Vnitř Lék 2020; 66(2): 126–128

Článek přijat redakcí: 4. 2. 2020

Článek přijat k publikaci: 19. 2. 2020